

Economische betekenis toerisme en recreatie Gemeente Medemblik 2015-2017

Maart 2019 | 's Hertogenbosch

Rapportage Nulmeting

zka

TOERISME
CONSULTANTS

Inhoud

Hoofdstuk 1. Aanleiding en onderzoeksopzet	4
1.1 Aanleiding	5
1.2 Onderzoeksopzet	6
 Hoofdstuk 2. Vraag en aanbod	 7
2.1 Aanbod verblijfsrecreatie (accommodaties)	8
2.2 Aanbod verblijfsrecreatie (accommodaties)	9
2.3 Aanbod dagrecreatie	11
2.4 Aanbod dagrecreatie	12
2.5 Vraag verblijfsrecreatie (overnachtingen)	14
2.6 Vraag verblijfsrecreatie	15
2.7 Vraag dagrecreatie (bezoekers)	16
2.8 Vraag dagrecreatie	17
2.9 Leefstijlprofilering vraag	18
 Hoofdstuk 3. Economische betekenis	 19
3.1 Economische betekenis verblijf – waar zit de groei	20
3.2 Economische betekenis dagrecreatie	21
3.3 Totale economische betekenis naar kern en buitengebied	22
3.4 Totale economische betekenis naar kern en buitengebied – dag en verblijf	23

Inhoud

3.5	Economische betekenis - werkgelegenheid	25
Hoofdstuk 4. Conclusies en aanbevelingen		26
4.1	Conclusies	27
4.2	Match profilering vraag en aanbod	29
4.3	Aanbevelingen	30
Bijlage 1: de leefstijlvinder		32
	Achtergrond Leefstijlvinder	33
	Nederlandse recreanten	34
	De zeven leefstijlen	35
Bijlage 2 Afbakening		37
Bijlage 3 Afbakening toeristisch gebruik		40
Bijlage 4 Impactmodel		42
	Werkwijze impactmodel	43

01

Aanleiding en onderzoeksopzet

1.1 Aanleiding

Groei toerisme

Recreatie en toerisme zijn belangrijk voor de lokale economie van de gemeente Medemblik. De gemeente heeft zich ten doel gesteld om 2,5% meer bezoekers te trekken in 2020 ten opzichte van 2015, en streeft tevens naar een groei van de bestedingen.

De gemeente Medemblik wenst inzicht in hoeverre deze doelstelling behaald is. De gemeente wenst ook meer inzicht in het profiel/ de leefstijl van de huidige en potentiële bezoekers en inzicht in de mate waarin dat aansluit bij het huidige aanbod in de toeristische sector.

Om deze inzichten te verkrijgen, is door ZKA een onderzoek verricht wat de omvang van het toerisme in 2015, 2016 en 2017 in kaart brengt, met daarbij een profiel van de vraag en het aanbod. Om de groei tussen 2015-2020 te meten, zou dit onderzoek na 2020 herhaald moeten worden.

Doel:

*2,5% meer bezoekers in
2020 t.o.v. 2015*

1.2 Onderzoeksopzet

Samen met de gemeente Medemblik is een overzicht gemaakt van het toeristische aanbod (zowel dag- als verblijfsaanbod) in de gemeente Medemblik. Daarbij zijn ook de capaciteiten (aantallen hotelkamers, aantallen campingplaatsen, aantal vakantie-woningen, etc.) in beeld gebracht. De afbakening van dit aanbod is te vinden in bijlage 1. Om de onderzoeksopzet efficiënt te houden, is er in overleg met de gemeente voor gekozen om de ondernemers wel in het onderzoek te betrekken, maar niet alle ondernemers te interviewen. In totaal zijn 8 personen geïnterviewd (zie bijlage 2), met name in de dagrecreatie. Er is o.a. gevraagd naar hun onderneming, het aantal bezoekers /overnachtingen en hun prijzen.

De omvang van de verblijfstoeristische vraag is bepaald aan de hand van de capaciteiten en de geraamde bezetting (o.b.v. deskresearch, gebaseerd op gegevens Noord-Holland van het CBS). Voor de jachthavens (passanten) is de Economische Monitor 2017 van de gemeente Medemblik aangehouden. Voor dagrecreatie is gebruik gemaakt van de gegevens van de interviews, de dagrecreatie-database van ZKA, de Economische Monitor van de gemeente (musea), de rapportage van Decisio over de riviercruise, gegevens van het Recreatieschap West Friesland/ de Provincie Noord-Holland en het CVTO van NBTC (voor wandelen/fietsen) en het Koopstromen-onderzoek van I&O Research (voor recreatief winkelen door toeristen). Tevens is kort vergeleken met gegevens uit de Monitor Vrijtijdseconomie Noord-Holland.

Voor de leefstijlprofilering van vraag en aanbod is een schouw verricht in de gemeente Medemblik met bezoek aan enkele accommodaties, zijn de websites van aanbieders bekeken en is aan de hand van de Leefstijlvinder (zie bijlage 1) de vraag geprofileerd.

Diverse methoden van onderzoek leiden tot duiding van vraag en aanbod

02

Vraag en aanbod

2.1 Aanbod verblijfsrecreatie (accommodaties)

In de verblijfsrecreatie in de gemeente Medemblik zien we de volgende type accommodaties terug:

TYPE ACCOMMODATIE	AANTAL	LEEFSTIJLPROFILERING
HOTEL	2	RUSTZOEKERS, INZICHTZOEKERS
B&B	14	VERBINDINGSZOEKERS, INZICHTZOEKERS, STIJLZOEKERS
VAKANTIEPARKEN (RECREATIEF)	6	VERBINDINGSZOEKERS, RUSTZOEKERS
GROEPSACCOMMODATIES	1	NB
(MINI)CAMPINGS	10	VERBINDINGSZOEKERS, RUSTZOEKERS
JACHTHAVENS	9	STIJLZOEKERS, AVONTUURZOEKERS, INZICHTZOEKERS

Dit overzicht laat zien dat er relatief weinig hotels zijn in de gemeente Medemblik. De capaciteit van jachthavens is erg groot. Met 16 (recreatief gebruikte) campings en vakantieparken is het aanbod in verblijfsrecreatie ook behoorlijk. Bekende ketens spelen overigens geen rol in de verhuur van vakantiewoningen. Op enkele vakantieparken gaat het om tweede woningen en is er beperkt sprake van verhuur.

2.2 Aanbod verblijfsrecreatie (accommodaties)

Het meeste aanbod van verblijfstoerisme is in het buitengebied te vinden, afgezien van de jachthavens, die wel grotendeels in Medemblik zijn geconcentreerd.

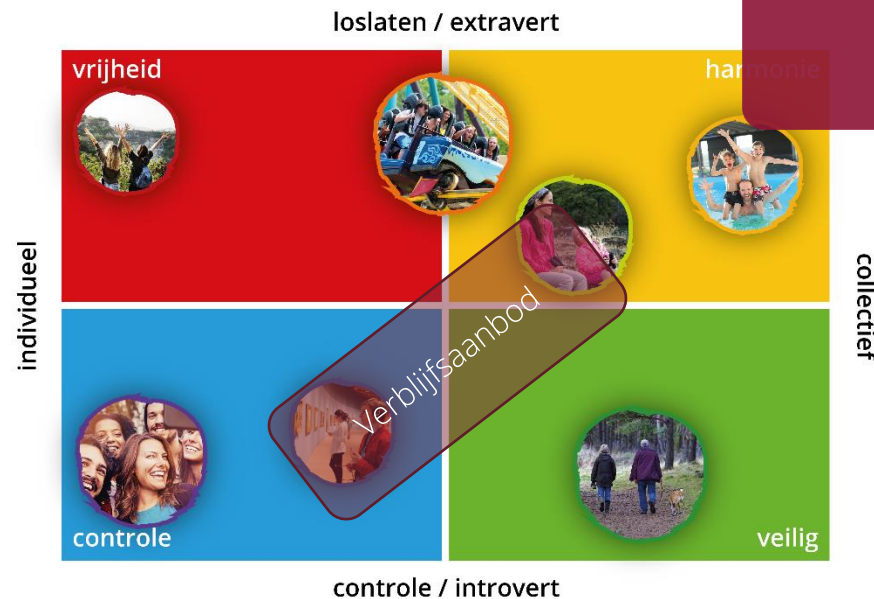
TYPE ACCOMMODATIE	AANTAL (TOTAAL)	MEDEMBLIK	BUITENGEBIED
HOTEL	2	1	1
B&B	14	4	10
VAKANTIEPARKEN (RECREATIEF)	6	1	5
GROEPSACCOMMODATIES	1	1	0
(MINI)CAMPINGS	10	3	7
JACHTHAVENS	9	7	2

Leefstijlprofilering

Het aanbod aan verblijfsrecreatie in de gemeente Medemblik richt zich met name op toeristen die rust zoeken en van de natuur en cultuur willen genieten (Verbindings-, Inzicht-, Rustzoekers). Daarnaast is er een sterke focus op de watersporters. Zowel de sportieve, avontuurlijke watersporters (Stijlzoekers met name) als ook de rustigere watersporters die rustig varen en/of vissen (Inzichtzoekers, Rustzoekers). Met name het kleinschalige aanbod richt zich op de meer introverte mensen die op vakantie rust en ontspanning zoeken. Even niets moeten, gewoon genieten. Genieten van de natuur, en een deel geniet ook van de cultuur die met name de kern Medemblik te bieden heeft. De campings en vakantieparken die wat groter zijn zullen ook meer gezelligheidszoekers aantrekken, zoals de Verbindingszoekers en Harmoniezoekers die graag met een groter gezelschap op stap gaan en op het park zelf vermaak en vertier zoeken. Het zijn toeristen die geen hoge eisen stellen aan accommodaties en faciliteiten.

Meer informatie over de leefstijlprofielen is in bijlage 1 te vinden.

Verblijfsaanbod gericht op rust en ontspanning

2.3 Aanbod dagrecreatie

Binnen de dagrecreatie zien we de volgende categorieën terug:

TYPE	AANTAL	LEEFSTIJLPROFILERING
ATTRACTIES	15	VERBINDINGSZOEKERS, HARMONIEZOEKERS
MUSEA (INCL. STOOMTRAM)	7	INZICHTZOEKERS, RUSTZOEKERS, VERBINDINGSZOEKERS
BEZIENSWAARDIGHEDEN	3	INZICHTZOEKERS, RUSTZOEKERS, VERBINDINGSZOEKERS
GOLFBANEN	3	STIJLZOEKERS
RONDVAARTEN	1	RUSTZOEKERS, VERBINDINGSZOEKERS
EVENEMENTEN (VANAF 5.000 BEZOEKERS)	9	DIVERS
BUITENRECREATIE (WANDELEN EN FIETSEN)		MET NAME INZICHTZOEKERS, VERBINDINGSZOEKERS, RUSTZOEKERS
NIET-DAGELIJKSE AANKOPEN VAN TOERISTEN (WINKELN)		VERBINDINGSZOEKERS, HARMONIEZOEKERS
SPORTIEVE LEISURE (ZWEMBADEN, BOOTVERHUUR, FIETSVERHUUR)	17	DIVERS

Het valt op dat er veel dagrecreatief aanbod is (bijna 50 aanbieders) en dat het aanbod daarbij relatief kleinschalig is. Dit geldt met name voor de attracties (wijngaard, speeltuin, theetuin, etc.). Ook de meeste musea zijn kleinschalig, terwijl de stoomtram relatief veel capaciteit heeft voor een bezoek aan Medemblik.

2.4 Aanbod dagrecreatie

Binnen de dagrecreatie zien we dat het meeste aanbod zich in het buitengebied bevindt.

TYPE	AANTAL (TOTAAL)	MEDEMBLIK	BUITENGEBIED
ATTRACTIES EN BEZIENSWAARDIGHEDEN	18	6	12
MUSEA (INCL. STOOMTRAM)	7	4	3
GOLFBANEN	3	1	2
RONDVAARTEN	1	1	0
EVENEMENTEN (VANAF 5.000 BEZOEKERS)	9	7	2
BUITENRECREATIE (WANDELEN EN FIETSEN)			
NIET-DAGELIJKSE AANKOPEN VAN TOERISTEN (WINKELN)			
SPORTIEVE LEISURE (ZWEMBADEN, BOOTVERHUUR, FIETSVERHUUR)	17	8	9
RIVIERCRUISE			

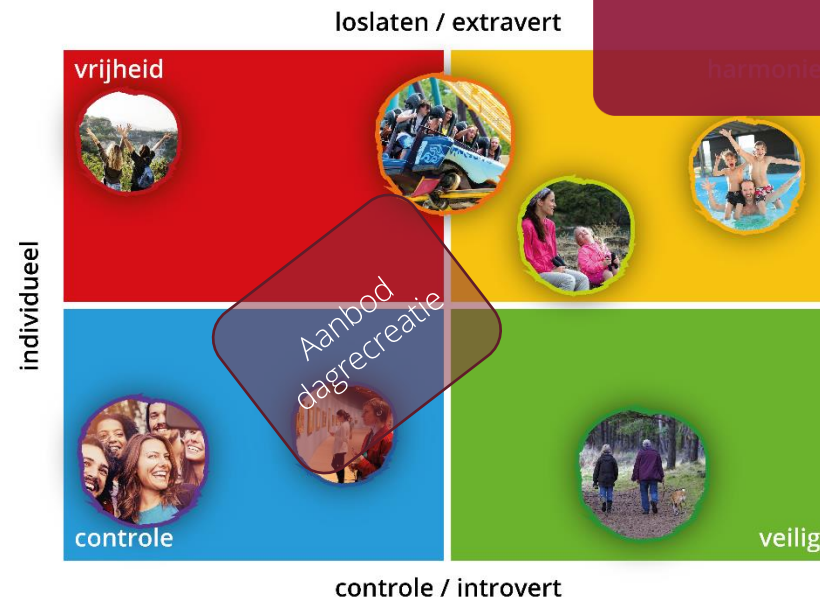
De evenementen zijn meer in Medemblik geconcentreerd, terwijl de sportieve leisure is verdeeld.

Leefstijlprofilering

Een uitgebreide beschrijving naar het Leefstijlenmodel vindt u in bijlage 1.

Middels de schouws, gesprekken en het bekijken van websites is vastgesteld dat het aanbod van dagrecreatie zich ook met name op de Verbindingszoekers richt. Daarnaast is het aanbod geschikt voor Inzichtzoekers en Rustzoekers. Dit zijn allen mensen die in alle rust een dorpje of stadje bekijken en een museum of kasteel bezoeken. Mensen die ook liever de grote massa en drukte vermijden. De Verbindingszoekers vinden een centrum met winkeltjes nog wel aantrekkelijk, de Inzicht- en Rustzoekers winkelen minder graag. De watersport lijkt deels een gescheiden wereld te zijn van het centrum van Medemblik. De stadshavens zijn nog het meest betrokken op het centrum van Medemblik; dit zal meer de Rust-, Inzicht- en Stijlzoekers aantrekken (rust op het water, maar ook luxe en stijlvol willen recreëren). Het RegattaCenter zal meer gericht zijn op de Stijlzoekers en op Avontuurzoekers (sportief, actief en een stukje avontuur).

Dagrecreatie gericht op natuur/cultuur maar ook op watersport

2.5 Vraag verblijfsrecreatie (overnachtingen)

Het verblijfstoerisme in de gemeente Medemblik kende in 2015 circa 475.000 toeristische overnachtingen (excl. vaste ligplaatsen in jachthavens en jaarplaatsen op campings, inclusief zakelijk gebruik hotels). In 2017 was dit aantal gegroeid naar 510.000. Over de ontwikkelingen van tweede woningen en passantenplaatsen zijn geen gegevens voorhanden.

TYPE ACCOMMODATIE	TOERISTISCHE OVERNACHTINGEN 2015	TOERISTISCHE OVERNACHTINGEN 2017
HOTELS EN BED & BREAKFASTS	24.000	26.000
RECREATIEWONINGEN	320.000	353.000
CAMPINGS (TOER.) EN GROEPSACCOMMODATIE	19.000	20.000
CAMPERPLAATSEN	6.000	6.000
TWEEDE WONINGEN	54.000	54.000
JACHTHAVENS (PASSANTENPLAATSEN)	52.000	52.000
TOTAAL	475.000	510.000

Circa tweederde van de overnachtingen vindt plaats op vakantieparken. Watersport en tweede woningen zijn de tweede en derde categorie. De vraag is grotendeels seizoensmatig, mede gezien het beperkte aandeel van hotels –en Bed & Breakfasts.

Als we het aantal geraamde overnachtingen op jaarplaatsen en vaste ligplaatsen meetellen, is het totaal circa 540.000 overnachtingen (in 2017).

2.6 Vraag verblijfsrecreatie

De overgrote meerderheid van de toeristische overnachtingen vindt in het buitengebied plaats, vanwege de concentratie van vakantieparken (en tweede woningen) daar. In Medemblik overnachtten met name watersporttoeristen door de behoorlijke omvang van de jachthavens in Medemblik.

TYPE ACCOMMODATIE (2015)	OVERNACHTINGEN MEDEMBLIK	OVERNACHTINGEN BUITENGEBOED
HOTELS EN BED & BREAKFASTS	13.000	11.000
RECREATIEWONINGEN	0	320.000
CAMPINGS (TOER.) EN GROEPSACCOMMODATIE	6.000	13.000
CAMPERPLAATSEN	6.000	< 1000
TWEEDE WONINGEN	0	54.000
JACHTHAVENS (PASSANTENPLAATSEN)	Ca. 50.000	< 5.000
TOTAAL	74.000	401.000

2.7 Vraag dagrecreatie (bezoekers)

Het dagtoerisme in de gemeente Medemblik kende in 2015 circa 1,1 miljoen bezoeken (dit zijn geen unieke bezoekers). Ruim een derde van het dagbezoek bestaat uit wandel- en fietstochten (doorgaans besteedt deze categorie relatief weinig per bezoek). De meeste overige categorieën omvatten 100.000-200.000 bezoekers per jaar. In de tabel zijn enkele categorieën zijn samengevoegd om herkenning van bedrijfsgegevens te voorkomen. Over de ontwikkeling 2015-2017 zijn weinig gegevens bekend.

TYPE ACCOMMODATIE	BEZOEKEN 2015	BEZOEKEN 2017
WANDELEN EN FIETSEN	416.000	416.000
ATTRACTIES, BEZIENSWAARDIGHEDEN, GOLFBANEN EN RONDVAARTEN	177.000	181.000
MUSEA EN STOOMTRAM	170.000	170.000
SPORTIEVE LEISURE	143.000	143.000
NIET-DAGELIJKSE AANKOPEN DOOR TOERISTEN (WINKELLEN)	139.000	139.000
EVENEMENTEN (VANAF 5.000 BEZOEKERS)	84.000	84.000
RIVIERCRUISE	7.000	10.000
TOTAAL	1.136.000	1.142.000

Een categorie bezoekers die relatief veel besteedt is de riviercruise. Het aantal bezoekers/passagiers binnen deze categorie nemen na 2015 nog verder toe.

2.8 Vraag dagrecreatie

Het bezoekersaantal van het dagtoerisme in de gemeente Medemblik is verdeeld naar buitengebied (circa 58%) en de kern Medemblik (42%). Met name wandelen en fietsen en attracties zijn belangrijk voor het buitengebied, terwijl musea, de stoomtram en winkelen meer bijdragen aan dagtoerisme in Medemblik.

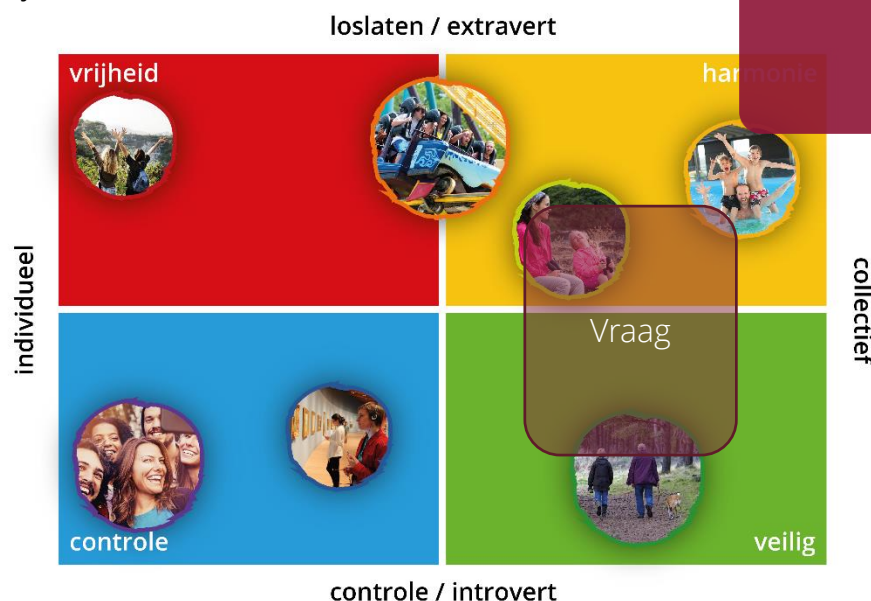
TYPE ACCOMMODATIE (2015)	MEDEMBLIK	BUITENGEBIED
WANDELEN EN FIETSEN	26.000	390.000
ATTRACTIES, BEZIENSWAARDIGHEDEN, GOLFBANEN EN RONDVAARTEN	68.000	109.000
MUSEA EN STOOMTRAM	166.000	4.000
SPORTIEVE LEISURE	59.000	84.000
NIET-DAGELIJKSE AANKOPEN DOOR TOERISTEN (WINKELLEN)	86.000	53.000
EVENEMENTEN (VANAF 5.000 BEZOEKERS)	61.000	23.000
RIVIERCRUISE	7.000	0
TOTAAL	473.000	663.000

2.9 Leefstijlprofilering vraag

Inwoners bepalen voor een groot deel het bezoek aan de dagrecreatieve activiteiten. Ongeveer 65% van de bezoeken aan dagrecreatie wordt door eigen inwoners gedaan. In de gemeente Medemblik wonen veel mensen die behoren tot de 'Inzichtzoekers', 'Rustzoekers', 'Verbindingszoekers' en 'Harmoniezoekers'. In totaal is dit ongeveer 65% van de inwoners, t.o.v. 53% in Nederland. Deze groepen zijn dan ook oververtegenwoordigd. Met name de 'Avontuurzoekers' en 'Stijlzoekers' vind je minder vaak terug in Medemblik. Ook vanuit het CVTO is te zien dat de bezoekers aan Medemblik met name aan de rechterkant van het model zitten: Harmonie- en Verbindingszoekers. Degenen die de gezelligheid opzoeken.

De vraag zit dus meer aan de rechterkant van het leefstijlenmodel. Dit betekent dat het mensen zijn die gericht zijn op de groep: ze gaan graag met anderen op stap. Samen zoeken ze leuke uitjes uit om te doen zodat iedereen het naar de zin heeft. Het zijn vaker wat oudere mensen met een 1-2 persoonshuishouden. Met name de Inzicht- en Rustzoekers zoeken graag de rust op en bezoeken graag oude dorpjes. De Verbindings- en Harmoniezoekers gaan voor meer gezelligheid. Naast deze doelgroepen zal onder de watersporters ook de Stijlzoeker aanwezig zijn, gericht op luxe maar ook op sportiviteit en avontuur.

Bezoekers aan Medemblik gericht op ontspanning en gezelligheid

03

Economische betekenis

3.1 Economische betekenis verblijf – waar zit de groei

De economische betekenis van verblijfstoerisme in de gemeente Medemblik was in 2015 circa € 22,4 miljoen en groeide naar circa € 25 miljoen in 2017. Het grootste aandeel omvat de vakantieparken (44%) en de jachthavens (27%, met name vanwege het grote aantal vaste ligplaatsen en hoge bestedingen per ligplaats).

CATEGORIE	ECONOMISCHE BETEKENIS 2015	ECONOMISCHE BETEKENIS 2016	ECONOMISCHE BETEKENIS 2017
HOTELS EN BED & BREAKFASTS	€ 2.767.000	€ 3.002.000	€ 3.122.000
RECREATIEWONINGEN	€ 9.859.000	€ 10.834.000	€ 11.483.000
CAMPINGS EN GROEPSACCOMMODATIE	€ 2.532.000	€ 2.670.000	€ 2.699.000
CAMPERPLAATSEN	€ 190.000	€ 194.000	€ 198.000
TWEEDE WONINGEN	€ 932.000	€ 940.000	€ 955.000
JACHTHAVENS	€ 6.089.000	€ 6.309.000	€ 6.444.000
TOTAAL VERBLIJFSTOERISME	€ 22.369.000	€ 23.951.000	€ 24.901.000

De grootste groei kwam van de vakantieparken, waar de bezettingsgraad in de verhuurmarkt licht steeg.

3.2 Economische betekenis dagrecreatie

De economische betekenis van dagtoerisme in de gemeente Medemblik was in 2015 circa € 20,6 miljoen. Het grootste aandeel hierin heeft winkelen (25%, circa € 5 miljoen), vanwege de relatief hoge bestedingen per bezoek. De attracties, bezienswaardigheden e.d. zijn qua omvang vrijwel even groot met ook circa € 5 miljoen aan bestedingen. De economische betekenis groeide licht van 2015 naar 2017, tot circa € 21,3 miljoen (deze ontwikkeling is zo gering dat het niet zinvol is deze uit te splitsen naar categorieën).

CATEGORIE	ECONOMISCHE BETEKENIS 2015	ECONOMISCHE BETEKENIS 2016	ECONOMISCHE BETEKENIS 2017
WANDELEN EN FIETSEN	€ 2.977.000	€ 2.937.000	€ 3.034.000
ATTRACTIES, BEZIENSWAARDIGHEDEN, GOLFBANEN EN RONDVAARTEN	€ 4.940.000	€ 5.079.000	€ 5.177.000
MUSEA EN STOOMTRAM	€ 3.697.000	€ 3.670.000	€ 3.773.000
SPORTIEVE LEISURE	€ 2.262.000	€ 2.259.000	€ 2.314.000
NIET-DAGELIJKSE AANKOPEN DOOR TOERISTEN (WINKELLEN)	€ 5.045.000	€ 5.060.000	€ 5.133.000
EVENEMENTEN (VANAF 5.000 BEZOEKERS)	€ 1.362.000	€ 1.370.000	€ 1.402.000
RIVIERCRUISE	€ 289.000	€ 455.000	€ 468.000
TOTAAL DAGTOERISME	€ 20.572.000	€20.829.000	€ 21.301.000

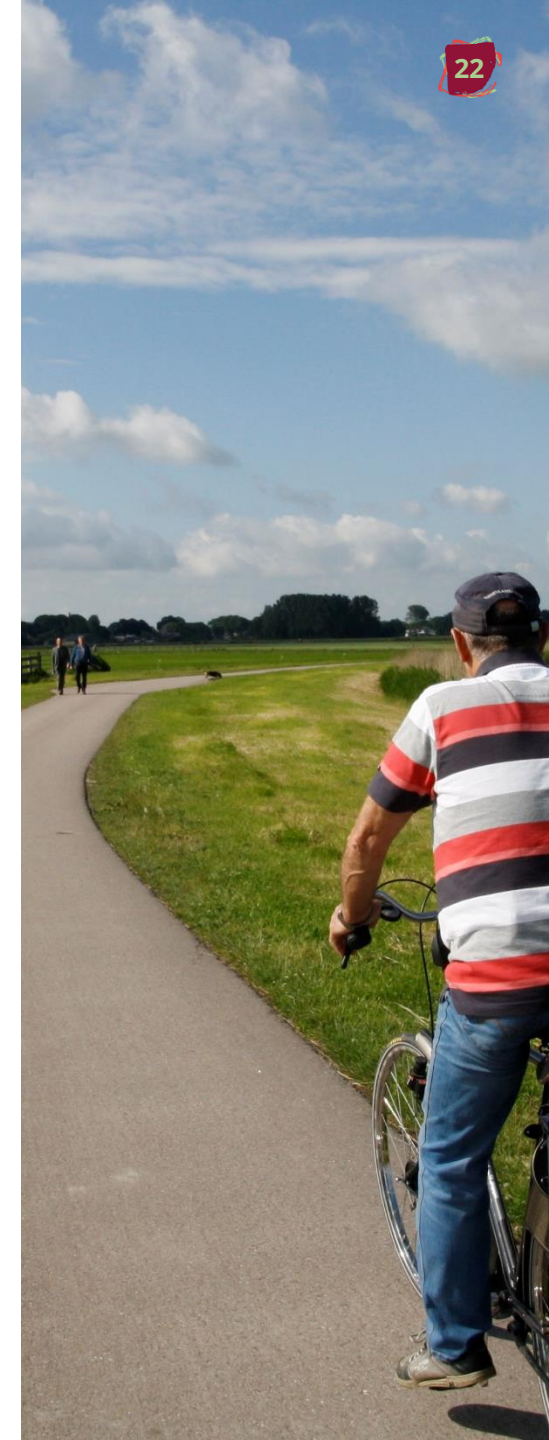
3.3 Totale economische betekenis naar kern en buitengebied

De totale economische betekenis van toerisme in de gemeente Medemblik was in 2015 circa € 43 miljoen. De bestedingen kunnen worden gesplitst naar bestedingen in de kern Medemblik en bestedingen in het buitengebied.

De bestedingen in de stad Medemblik bedragen circa € 17,2 miljoen. Het grootste aandeel van de toeristische bestedingen (60%, circa € 25,8 miljoen) komt daarmee terecht in het buitengebied.

CATEGORIE	ECONOMISCHE BETEKENIS 2015	ECONOMISCHE BETEKENIS 2016	ECONOMISCHE BETEKENIS 2017
KERN MEDEMBLIK	€ 17.187.000	€ 17.555.000	€ 17.579.000
BUITENGEBIED	€ 25.755.000	€ 27.224.000	€ 28.622.000
TOTAAL TOERISME	€ 42.942.000	€ 44.479.000	€ 46.201.000

De bestedingen groeiden tussen 2015-2017 met 7,5%, met name door iets hogere bezettingsgraden in het verblijfstoerisme en iets hogere prijzen. Wat opvalt is dat de bestedingen in het buitengebied met 11% groeiden en in de kern Medemblik heel beperkt. De groei in het buitengebied wordt met name veroorzaakt door een iets hogere bezettingsgraad van vakantieparken.

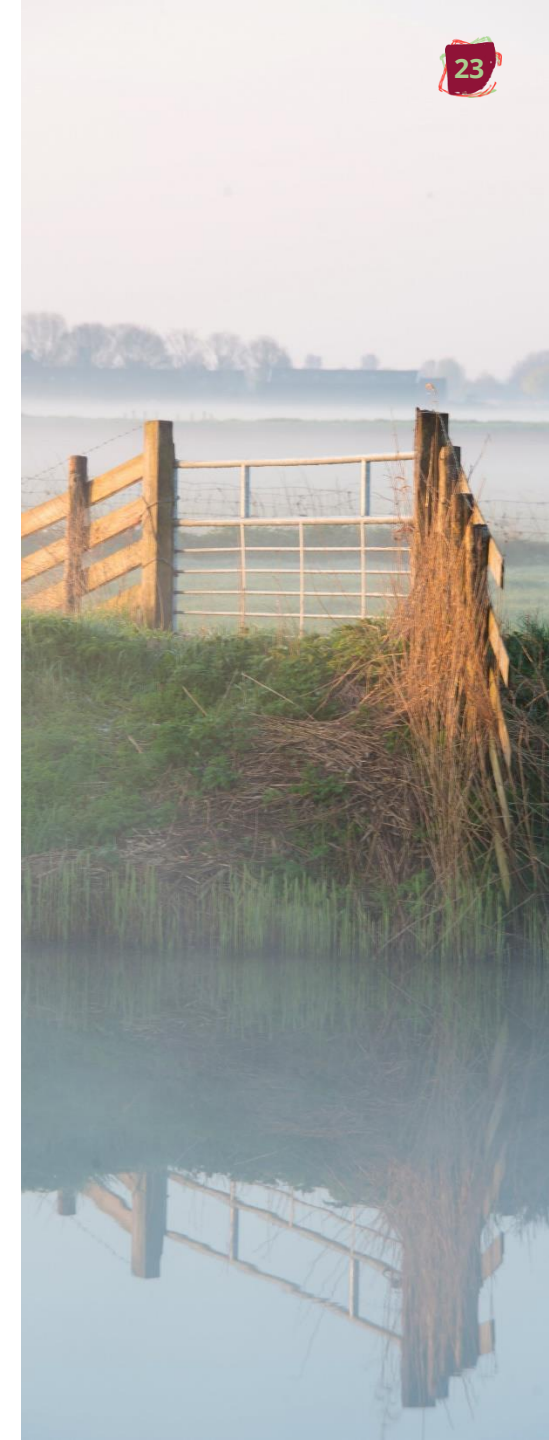

3.4 Totale economische betekenis naar kern en buitengebied – dag en verblijf

De totale economische betekenis van toerisme in 2015 kan voor de kern Medemblik en het buitengebied ook nog worden gesplitst naar dag- en verblijfstoerisme. De bestedingen in de het dagtoerisme en verblijfstoerisme zijn ongeveer gelijk verdeeld. Met € 22,6 miljoen overtreft het verblijfstoerisme het dagtoerisme wel.

Het grootste aandeel van verblijfstoerisme komt terecht in het buitengebied. Dat komt met name door het relatief grote aanbod aan recreatiewoningen daar. Het feit dat dagtoerisme groter is in de kern komt o.a. door de musea, de stroomtram en de riviercruisepassagiers.

CATEGORIE (2015)	DAGTOERISME	VERBLIJFSTOERISME
KERN MEDEMBLIK	€ 11.015.000	€ 6.171.000
BUITENGEBIED	€ 9.557.000	€ 16.197.000
TOTAAL TOERISME	€ 20.572.000	€ 22.638.000

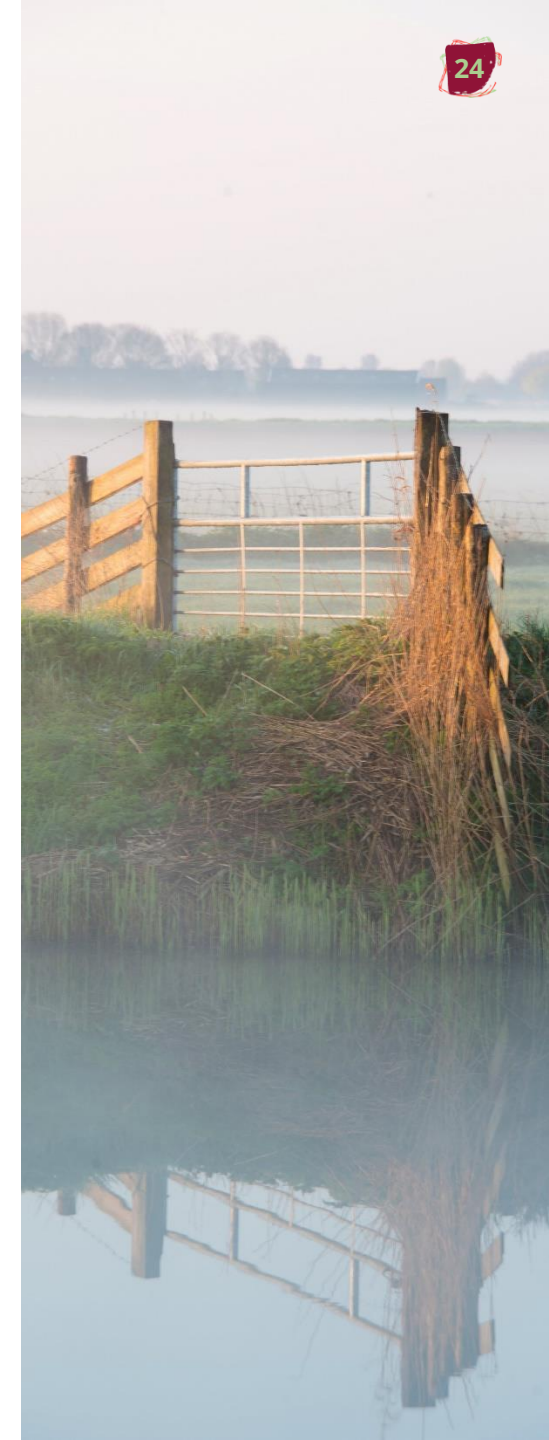

3.4 Totale economische betekenis naar kern en buitengebied – dag en verblijf

De totale economische betekenis van toerisme in 2016/2017 stijgt licht ten opzichte van 2015.

CATEGORIE (2016)	DAGTOERISME	VERBLIJFSTOERISME
KERN MEDEMBLIK	€ 11.176.000	€ 6.379.000
BUITENGEBIED	€ 9.653.000	€ 17.571.000
TOTAAL TOERISME	€ 20.829.000	€ 23.951.000

CATEGORIE (2017)	DAGTOERISME	VERBLIJFSTOERISME
KERN MEDEMBLIK	€ 11.044.000	€ 6.535.000
BUITENGEBIED	€ 10.256.000	€ 18.367.000
TOTAAL TOERISME	€ 21.301.000	€ 24.901.000

3.5 Economische betekenis - werkgelegenheid

De totale economische betekenis van toerisme in de gemeente Medemblik kan ook worden uitgedrukt in werkgelegenheid. Bron hiervoor is de stichting LISA (o.b.v. Provinciaal Arbeidsregister). Het toerisme in de gemeente Medemblik leverde in 2015 ruim 800 banen op, ruim 4% van de werkgelegenheid in de gemeente. Landelijk is dit aandeel 6,6%. Het aantal en aandeel banen in toerisme groeide in de gemeente Medemblik tussen 2015-2017 licht.

CATEGORIE	2015	2016	2017
BANEN TOERISME	820	860	890
AANDEEL IN TOTAAL	4,4%	4,5%	4,6%

Conclusies en aanbevelingen

04

4.1 Conclusies

Uit onze analyse trekken we de volgende conclusies:

- Het toerisme in de gemeente Medemblik heeft met circa € 43 miljoen aan toeristische bestedingen een behoorlijke impact op de lokale economie. Vergeleken met bijvoorbeeld gemeenten in een toeristische regio als Achterhoek, is de omvang van het toerisme in de gemeente relatief groot (in bestedingen). De werkgelegenheid in het toerisme in de gemeente (een aandeel van ruim 4% van het totaal) is echter lager dan landelijk (landelijk circa 6,6%).
- De samenstelling van het aanbod heeft ook gevolgen voor de economische impact. De omvang van categorieën met hoge bestedingen per bezoeker (zoals hotels, grote dagattracties, wellness) is beperkt, alhoewel er veel (luxeuze) ligplaatsen in jachthavens zijn. Anderzijds is het tweedewoninggebruik en verhuur van niet-ketengebonden vakantieparken, met lage bestedingen per dag, behoorlijk aanwezig.
- Het (omvangrijke) verblijfsaanbod bestaat voor een groot deel uit ligplaatsen in jachthavens en vakantiewoningen/chalets. Het hotelaanbod is beperkt. Het dagrecreatief aanbod is relatief kleinschalig (er zijn bijvoorbeeld geen grotere trekkers met meer dan 100.000 bezoeken). De hoogste bezoekersaantallen zien we in de musea, stoomtram en wandelen en fietsen.

Forse impact van toerisme op lokale economie

(vervolg):

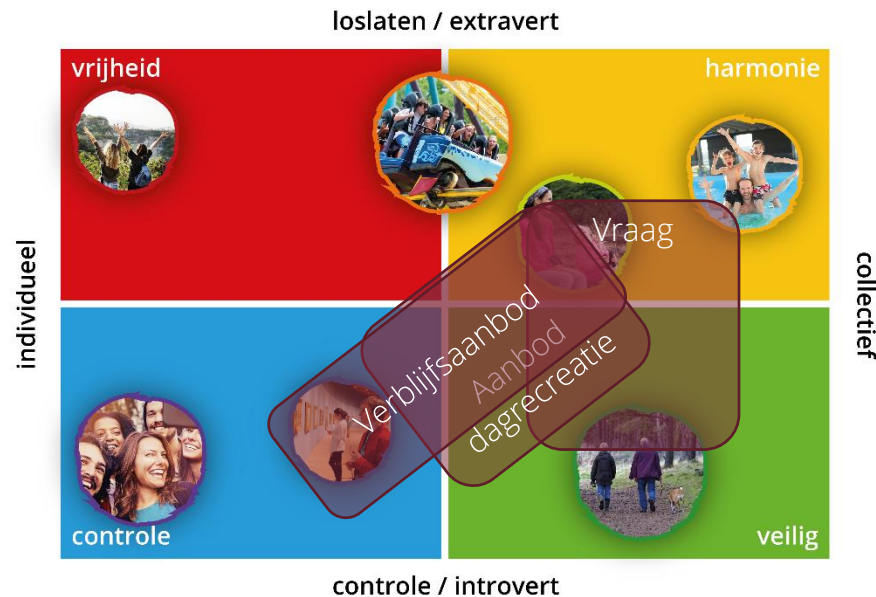
- Het dagtoeristisch aanbod is met name geschikt voor gezinnen met kinderen tot ongeveer 10 jaar en voor senioren eventueel met kleinkinderen (met voorzieningen als bakkerijmuseum en stoomtram). Voor (jonge) stellen en gezinnen met oudere kinderen is het passend dagrecreatief aanbod heel beperkt.
- De bestedingen per (dag)bezoeker zijn door de samenstelling van het aanbod relatief laag. Door het forse verblijfsaanbod zijn de totale bestedingen wel behoorlijk hoog.
- De verblijfstoeristische vraag is groot ten opzichte van het aantal dagbezoeken. Doorgaans kent een toeristische gemeente tenminste 3, maar soms wel 5-10 keer zoveel dagbezoeken als overnachtingen. In Medemblik zijn er ruim 2 keer zoveel dagbezoeken als overnachtingen. Als we niet-recreatief gebruik meetellen, kan deze verhouding naar 1,5 of zelfs 1 op 1 gaan. Dit kan ook een deel van de niet-recreatieve vraag van het grote verblijfsaanbod verklaren.

*Relatief groot
verblijfsaanbod en
beperkt dagtoeristisch
aanbod*

4.2 Match profilering vraag en aanbod

Er zit een zekere match tussen de vraag naar dagrecreatie en verblijfsrecreatie en het aanbod dat er is. De groepen 'Verbindingszoekers', 'Rustzoekers' en 'Inzichtzoekers' zien we vaak terug komen (geïnteresseerd in rust, stadjes/dorpjes, musea/kastelen), zowel onder de vraag als het aanbod. Qua aanbod gaat het nog wat meer richting de Stijlzoekers (met name watersport; actief en luxe) terwijl de vraag juist iets meer richting de Harmoniezoekers (gezelligheid) gaat.

*Gedeeltelijke match
tussen vraag en aanbod*

4.3 Aanbevelingen

Aanbod is veelal kleinschalig, geen grote trekkers: verbeter kwaliteit

De doelgroep die naar Medemblik komt, geniet van het kleinschalige aanbod. Dat geeft juist rust en maakt het gezellig. Als ingezet wordt op deze kleinschaligheid, dan is het wel van groot belang dat dit aanbod van goede kwaliteit is. Veel aanbod is op dit moment verouderd en weinig vernieuwend. Met name voor de Inzicht- en Stijlzoekers is het belangrijk dat het aanbod goed op orde is.

Het aanbod bevindt zich veelal aan het einde van de productlifecycle: zoek naar vernieuwing

Het aanbod moet vernieuwd worden om de doelgroep aan te blijven spreken. Het meeste aanbod is nu gericht op de leefstijlen die de minste vernieuwing zoeken, met het gevaar dat aanbieders zich niet blijvend verbeteren. Maar uiteindelijk willen ook deze leefstijlen verrast worden.

Slag van dagtoerisme naar structureel verblijfstoerisme

Om de slag naar verblijfstoerisme vanuit dagtoerisme te versterken is de verbinding en samenwerking tussen kleinere ondernemers en het vermarkten hiervan belangrijk. De gemeente Medemblik zou nog een bovenregionale trekker (naast bijvoorbeeld de stoomtram) kunnen gebruiken die jaarrond de identiteit van het gebied versterkt en verdere groei kan bevorderen. Stimuleren van ondernemers op dit gebied, door meerdere partijen, kan hier aan bijdragen.

*Vernieuwing aanbod
dagtoerisme, slag naar
verblijfstoerisme*

Verbind watersport en centrum: creëer meer de 'watersportsfeer'

Het centrum van Medemblik is niet primair gericht op toerisme, maar op de eigen inwoners. De detailhandel bevindt zich in het midden- en laagsegment op enkele speciaalzaken na. De horeca is meer vernieuwend. Door meer een watersportsfeer in het centrum te creëren (zoals in de Friese watersportdorpjes vaak het geval is), worden ook de watersporters meer naar het centrum getrokken. De watersport is nu soms een aparte wereld. Het zou goed zijn om deze bezoekers meer naar het centrum te trekken. Een fysieke verbinding van het water naar de stad (kleine brug) kan hieraan bijdragen.

Benut de 'aanvoer' van bezoekers door riviercruise, jachthavens, stoomtram

Er is een grote toestroom van bezoekers aan Medemblik. Deze kan beter benut worden. Verleng de verblijfsduur van deze bezoekers door arrangementen te maken. (Ver)leid de bezoekers langs de belangrijkste bezienswaardigheden en musea. Het is hierbij ook belangrijk dat ondernemers samenwerken en samen interessante arrangementen maken voor de bezoekers. Door naar elkaar te verwijzen is het mogelijk de verblijfsduur te verlengen.

Meer samenwerking tussen ondernemers

De samenwerking tussen de (toeristische) ondernemers kan nog groeien. Er is wel een coördinator Toeristische Marketing aangesteld. Deze samenwerking kan bijvoorbeeld ook meer arrangementen opleveren. Samenwerking tussen de dagtoeristische ondernemers is hierbij belangrijk. Maar ook de link tussen verblijfs- en dagrecreatie is belangrijk om te versterken.

*Benut bestaande
bezoekersstromen*

vrijheid

harmonie

Bijlage 1: de leefstijlvinder

controle

veilig

Achtergrond Leefstijlvinder

De zeven doelgroepen zijn tot stand gekomen op basis van uitgebreid onderzoek van SAMR Marktvinders, in opdracht van acht provincies. Allereerst zijn gesprekken gevoerd met recreanten, om te horen wat zij doen in hun vakantie en vrije tijd, en hoe zij daarin verschillen. De deelnemers aan deze gesprekken leken op elkaar in de zin, dat zij allen dezelfde BSR™-leefstijl* hadden.

Na deze groepsgesprekken is de vragenlijst ontwikkeld. De vragenlijst is opgebouwd uit een aantal onderdelen: vragen over algemene vrijetijdsbeleving, dagrecreatie, verblijfsrecreatie, inspiratie en boeken, mediagedrag, BSR™ module* en achtergrondvragen, zoals leeftijd, inkomen en gezinssituatie. Ook zijn hierin de statements vanuit de groepsdiscussies opgenomen. De vragenlijst is uitgezet onder het panel SAMSAM van SAMR en een extern consumentenpanel in de periode van 8 februari tot en met 26 februari 2018. Uiteindelijk hebben 2367 respondenten de volledige vragenlijst ingevuld. Deze respondenten zijn een representatieve afspiegeling van Nederland.

Uit de analyse is gebleken dat de statements die meegenomen zijn in de vragenlijst een hoge voorspellende waarde hebben voor de manier waarop iemand recreëert.

Dit gaf voldoende informatie om door middel van analyses op zoek te gaan naar een aantal leefstijlen, die onderscheidend zijn qua gedrag, waarden en behoeften met betrekking tot vakantie en vrije tijd. Uit de analyses zijn zeven leefstijlen naar voren gekomen: Avontuur-, Plezier-, Harmonie-, Verbindings-, Rust-, Inzicht en Stijlzoekers.

**BSR™ is het wetenschappelijke model van SAMR en staat voor Brand Strategy Research. Dit model ontrafelt de drijfveren van mensen en wat je moet doen om mensen in beweging te krijgen. Met welke boodschap, welke tone of voice en via welk kanaal. In de basis kent Nederland vier leefstijlen met ieder hun eigen manier van in het leven staan: creatief, harmonieus, controlerend en veilig. Om erachter te komen tot welke leefstijl iemand behoort, hebben wij een BSR vragenlijst module ontwikkeld. Deze bestaat uit een aantal vragen, welke zijn meegenomen in de vragenlijst voor dit onderzoek naar de doelgroepen binnen het domein Vakantie en Vrije Tijd.*

Nederlandse recreanten

Om doelgroepen te kunnen analyseren, maken we gebruik van het Leefstijlvinder model. Dit model bestaat uit zeven leefstijlen die de Nederlandse recreant beschrijven. Elke leefstijlkleur representeert bepaalde kernwaarden, motieven en drijfveren die bepalend zijn voor het gedrag in de vrije tijd. Deze pagina geeft een korte introductie van de leefstijlen. In bijlage 2 is een meer uitgebreide uitleg over de achtergrond en betekenis van de leefstijlen te vinden.

Avontuurzoeker
Deze avontuurlijke en creatieve recreanten zijn voor veel in, zolang het een nieuwe ervaring is of bijdraagt aan hun zelfontwikkeling.

Stijlzoeker
Stijlzoekers gaan ervoor: in hun vrije tijd worden ze graag geprikkeld, en zoeken ze de uitdaging op.

Inzichtzoeker
Willen dingen leren en ervaren, in de natuur en met culturele activiteiten.

Plezierzoeker

Houden van feesten en op pad gaan met vrienden. Een dag niet gelachen, is een dag niet geleefd.

Harmoniezoeker

Vrije tijd is tijd voor het gezin, de familie of vrienden. Zijn pas echt blij, als iedereen in het gezelschap tevreden is.

Verbindingszoeker

Zetten zich graag in voor anderen. Daarnaast genieten ze van natuur en knusse sfeer.

Rustzoeker

Houden recreatie graag letterlijk en figuurlijk dicht bij huis. Ze zijn het liefst in de eigen, vertrouwde omgeving.

De zeven leefstijlen

Plezierzoekers

Spontane, gezellige, impulsieve en eigenwijze mensen. Waarden die ze belangrijk vinden zijn uitdaging, uniek zijn en succes in het leven. Ze hebben het liefst veel mensen om zich heen, en trekken er dan ook graag op uit met familie, vrienden en kennissen. Plezier hebben in het leven staat op nummer één - een dag niet gelachen, is een dag niet geleefd!

Harmoniezoekers

Hartelijke, gezellige mensen, met veel interesse in anderen. In het leven hechten ze veel belang aan geborgenheid, gastvrijheid en vriendschap. Ze nemen de tijd voor het gezin, trekken er graag op uit met (of naar) familie, vrienden en kennissen. Het hoeft voor hen allemaal niet zo vreemd - doe maar normaal, dan doe je al gek genoeg.

Verbindingszoekers

Behulpzame, evenwichtige mensen die, bovenal, geïnteresseerd zijn in anderen. Gastvrijheid, sociale verbondenheid en 'doe maar gewoon' belangrijke waarden. Ze vinden het dan ook belangrijk om een goede relatie te onderhouden met burens en familie, met harmonie en gezelligheid. Er voor elkaar zijn, dat is toch hartstikke normaal?

Rustzoekers

Kalme, behulpzame, zachtaardige, gewone mensen. Ze houden van rust en regelmaat, en voelen zich het meest op hun gemak in hun eigen, vertrouwde omgeving. Ze vinden het fijn als ze lekker hun eigen gang kunnen gaan, en vinden het dan ook niet erg om alleen te zijn. Doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg.

Inzichtzoekers

Bedachtzame, serieuze, evenwichtige, zakelijke mensen. Ze vinden het niet erg om alleen te zijn, want dan kunnen ze mooi hun eigen gang gaan. Belangrijke waarden zijn rationaliteit, daadkracht, privacy/rust. Maar ook vrijheid om te doen wat ze willen is erg belangrijk en ze houden van informatie - 'meten is weten'!

Stijlzoekers

Zelfverzekerde, doelgericht, ondernemende mensen met een sterk karakter. Zijn graag onder gelijkgestemden, die waarden als ambitie, uitdaging en daadkracht met hen delen. Zowel in hun werk, als in hun vrije tijd worden ze graag geprikkeld, en zoeken ze de uitdaging op. Verveling is niet aan hen besteed. Liever besteden ze hun tijd aan sporten en feesten. Gáán!

Avontuurzoekers

Creatief, avontuurlijk, eigenwijs en geïnteresseerd in anderen. Intelligent en ondernemend en ze vinden het lekker om hun eigen gang te gaan. Als ze met anderen optrekken, dan zijn dat het liefst creatieve en vernieuwende denkers, of mensen die weten wat ze willen. Ze hechten veel waarde aan vrijheid, uniek zijn en genieten van het leven.

Bijlage 2 Afbakening

In deze bijlage wordt nadere toelichting op het onderzoek gegeven. Aan bod komen de afbakening en indeling van het onderzoeksonderwerp en de gehanteerde methodiek.

Afbakening verblijfstoerisme

Onderstaande tabel bevat een overzicht van de categorieën die onderdeel zijn van het verblijfstoerisme. De categorieën zijn aangehouden in de rapportage.

Tabel B1.1. Categorisering verblijfstoerisme

CATEGORIEËN VERBLIJFSTOERISME	TOELICHTING
HOTELS	OVERNACHTINGEN IN HOTELS
BED & BREAKFASTS	OVERNACHTINGEN IN B&B-ACCOMMODATIES
RECREATIEWONINGEN	OVERNACHTINGEN MET EEN TOERISTISCH MOTIEF OP BUNGALOWPARKEN EN IN SOLITAIRE RECREATIEWONINGEN
CAMPINGS	OVERNACHTINGEN OP CAMPINGS, VERDEELD OVER JAARPLAATSEN, PLAATSEN VOOR SEIZOENSARRANGEMENTEN, TOERISTISCHE KAMPEERPLAATSEN EN VERHUURACCOMMODATIES.
CAMPERS	OVERNACHTINGEN OP CAMPERPLAATSEN (ZELFSTANDIG EN OP CAMPING) ETC.
GROEPS- ACCOMMODATIES	OVERNACHTINGEN IN GROEPSACCOMMODATIES EN/OF JEUGDHERBERGEN.
TWEEDE WONINGEN	OVERNACHTINGEN IN WONINGEN MET EEN RECREATIEF MOTIEF, DIE NIET VERHUURD WORDEN
JACHTHAVENS	OVERNACHTINGEN OP VASTE LIGPLAATSEN EN PASSANTENPLAATSEN IN DE WATERSPORTSECTOR.

Afbakening dagtoerisme

Onderstaande tabel bevat een overzicht van de categorieën die onderdeel zijn van het dagtoerisme. De gemeente Medemblik heeft niet in alle categorieën (voldoende) aanbieders om over alle categorieën uitspraken te kunnen doen. Om te voorkomen dat de resultaten te herleiden zijn naar specifieke bedrijven is ervoor gekozen de basiscategorieën te herindelen naar categorieën die bruikbaar zijn voor de rapportage.

Tabel B1.2. Categorisering dag- en zakelijk toerisme

CATEGORIEËN DAGTOERISME	TOELICHTING	CATEGORIEËN RAPPORTAGE
ATTRACTIES EN BEZIENSWAARDIGHEDEN	BEZOEK AAN ATTRACTIES, DIERENTUINEN, PRETPARKEN, WIJNGAARDEN, KASTELEN, KERKEN, THEETUINEN.	ATTRACTIES EN BEZIENSWAARDIGHEDEN, GOLFBANEN EN RONDVAARTEN
MUSEA EN STOOMTRAM	BEZOEK AAN MUSEA EN STOOMTRAM	MUSEA EN STOOMTRAM
EVENEMENTEN	BEZOEK AAN EVENEMENTEN, MET EEN ONDERGRENS VAN 5.000 BEZOEKEN PER EVENEMENT	EVENEMENTEN
RONDVAARTEN	DEELNAME AAN RONDVAARTEN WAARBIJ SPRAKE IS VAN TOERISTISCH GEBRUIK (DUS EXCLUSIEF REGULIER GEBRUIK VEERPONTEN)	ATTRACTIES EN BEZIENSWAARDIGHEDEN, GOLFBANEN EN RONDVAARTEN
GOLF	DEELNAME AAN ACTIVITEITEN ALS (REGULIER) GOLF, SHORTGOLF EN/OF PITCH&PUTT GOLF	ATTRACTIES EN BEZIENSWAARDIGHEDEN, GOLFBANEN EN RONDVAARTEN
ROUTEGBONDEN RECREATIE	DEELNAME AAN DAGTOCHTEN MET WANDELEN EN FIETSEN ALS MOTIEF, MET EEN DUUR VAN MINIMAAL 120 MINUTEN	WANDELEN EN FIETSEN
SPORTIEVE LEISURE	DEELNAME AAN BOWLING, KANO- EN WATERSPORT, ZELFSTANDIGE FIETSVERHUUR, BOOTVERHUUR, ETC.	SPORTIEVE LEISURE
WINKELN	WINKELN VOOR NIET-DAGELIJKSE AANKOPEN DOOR NIET-INWONERS	WINKELN

Bijlage 3 Afbakening Toeristisch gebruik

In de afbakening zijn de volgende campings en vakantieparken door de gemeente Medemblik gekarakteriseerd als toeristisch gebruikt (dat wil zeggen deels of grotendeels verhuurd) of als tweede woningpark:

- Lodge 61 (camping Arado)
- De Vrije Vogels
- SVR Camping Ruim Zicht
- Camping De Veerhof
- Mini-camping Valkenhof
- Camping Vislust
- Camping Molenwurf (deels)
- Recreatiepark De Brug/Klein Giethoorn (deels)
- Recreatiepark de Groote Vliet
- Bungalowpark Zuiderzee (grotendeels)
- De Vlietlanden (deels)
- Vakantiepark het Grootslag (grotendeels tweede woningen, deels verhuurd)
- Villavakantiepark IJsselhof

Bijlage 4 Impactmodel

Werkwijze impactmodel

Bestedingen en werkgelegenheid geraamd met Impactmodel Vrijtidssector

Voor de berekening van de economische impact van de toeristische sector wordt gebruik gemaakt van het Impactmodel Vrijtidssector (weergegeven in figuur rechts). Dit model bepaalt aan de hand van het aantal overnachtingen/bezoekers en bijbehorende bestedingsprofielen zowel de bestedingen als ook de daaruit voortvloeiende directe en indirecte werkgelegenheid.

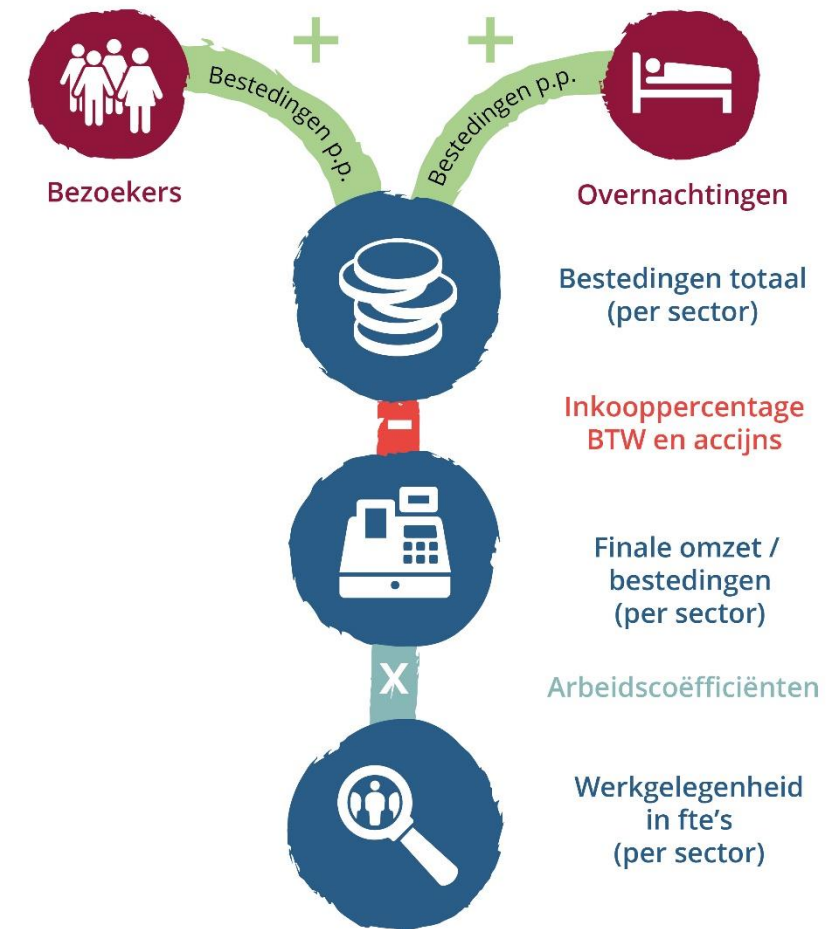
Input

In de monitor wordt een aantal categorieën onderscheiden, namelijk verblijfs-, dag- en zakelijk toerisme. Deze categorieën vormen een weerspiegeling van de toeristische en recreatieve activiteiten in de gemeente.

Output

De resultaten van de berekeningen geven de betekenis van toerisme en recreatie weer, uitgedrukt in bestedingen (in Euro's) en werkgelegenheid (in Full Time Equivalenten). In het model wordt geen rekening gehouden met een 'weglekeffect' (bestedingen die buiten de regio worden gedaan). Het model geeft ook geen inzicht in (kwalitatieve) aspecten zoals de afgeleide en additionele economische betekenis van toerisme en recreatie ('spin off'), de kwaliteit van de werkgelegenheid, etc.

Figuur B1.1. Impactmodel Vrijtidssector

Werkgelegenheid

Bestedingen

De berekening van de bestedingen geschiedt op basis van gemiddelde bestedingen per persoon per overnachting of bezoek. Op basis van de respons uit de monitor wordt bijvoorbeeld een logiesprijs per persoon voor hotels vastgesteld. Bij sommige categorieën, bijvoorbeeld jaarplaatsen op campings en vaste plaatsen in jachthavens, worden de bestedingen berekend op basis van een vast tarief per plaats per jaar.

De volgende categorieën worden onderscheiden in de bestedingen:

- Logies (verblijfskosten in logiesaccommodaties, exclusief horeca);
- Horeca;
- Detailhandel;
- Entree;
- Vervoer.

Werkgelegenheid

De werkgelegenheid kan worden berekend nadat de bestedingen per sector bekend zijn. Hiervoor worden de totale bestedingen (per sector) gecorrigeerd voor een tweetal effecten:

- De bestedingen zijn inclusief BTW en accijns. Omdat deze tarieven geen directe invloed hebben op de werkgelegenheid in de sector, vindt hiervoor een correctie plaats;
- Daarnaast vindt er een correctie plaats voor de inkoopcomponent. Het aandeel 'inkoop' van de sector levert immers geen werkgelegenheid in de desbetreffende sector maar genereert voornamelijk werkgelegenheid bij de groot- en tussenhandel en producenten van levensmiddelen en non-food (brandstof, e.d.). Deze werkgelegenheid is opgenomen als 'overig'.

ZKA LEISURE CONSULTANTS

Brugstraat 1A

5211 VS 's-Hertogenbosch

088 - 210 02 50

info@zka.nl

www.zka.nl

Ronald Haagen

Jikke van Haeften

